

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta tad-19 ta' Ottubru, 2010

Citazzjoni Numru. 106/2004

Silvia Grech u żewġha Anthony Grech

VS

Ministeru Responsabbli mit-Trasport u Komunikazzjoni;
Chairman Gozo Channel Co. Ltd;
Chairman Maritime Authority.

Il-Qorti,

Rat iċ-ċitazzjoni li permezz tagħha l-atturi, wara li ppremettew illi:

Illi l-atturi joperaw il-ħanut li jismu “Smokey’s Handicrafts” Shop 1, fil-port tal-Mgarr, Għawdex, magħruf ukoll bħala Tenement 586 fir-reġistru tad-dipartiment tal-Artijiet (File L. 446/79/1).

Illi minn xi snin 'l hawn il-konvenuti, jew min minnhom bdew xogħol ingenti ta' tħaffir, tħammil u kostruzzjoni ta' terminal u facilitajiet oħra simili fl-istess port tal-Mgarr, bil-konsegwenza li fix-xogħol li qed tagħmlu kif ukoll fl-istrutturi temporanji jew xort'oħra li għamlu qed jikkaġunaw ħsara u inkonvenjent lill-esponenti, konsistenti fi trab u għabra li taqa' fuq il-merkanzija, imblokk ta' passaġġi għall-klijenti li jistgħu jiffrekwentaw il-lokal u fuq kollox telf ta' negozju minħabba li operazzjoni ta' dik ix-xorta toħloq għall-klijenti u għall-pubbliku in general.

Illi minħabba fix-xogħol u fl-operazzjoni fuq imsemmija l-esponenti sofrew u qegħdin isofru danni kbar, konsistenti maġġorment iżda mhux esklussivament f'telf ta' qliegħ minħabba l-inkonvenjent li ġie kkrejat, skond ma jiġi dettaljatament ippruvat waqt it-trattazzjoni ta' dina l-kawza.

Illi għalhekk l-aġir tal-konvenuti jew min minnhom huwa abbużiv u qed jikkaġuna ħsara u danni li huma risarcibbli skond il-liġi.

Illi għalkemm debitament interpellati sabiex jaddivjenu għall-likwidazzjoni u ħlas ta' danni l-konvenuti baqgħu inadempjenti.

Talbu lill-konvenuti jgħidu għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. Tiddikjara li x-xogħlijiet esegwiti fil-port tal-Mgarr Għawdex fuq struzzjonijiet tal-konvenuti qiegħed jilledi d-drittijiet tal-attur fl-użu, tgawdija u ġestjoni tal-ħanut "Smokey's Handicrafts" Shop 1, fil-port tal-Mgarr Għawdex fuq imsemmi u senjatament fil-qliegħ minn negozju li jsir fih.

2. Tiddikjara lill-konvenuti responsabbli għadanni sofferti mill-atturi bħala kunsegwenza tal-aġir fuq imsemmi.

3. Tikkundanna lill-istess konvenut dik is-somma li tiġi hekk likwidata, occorrendo b'opera ta' periti nominandi.

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjez u bl-ingunzjoni taż-żewġ ittri uffiċċjali l-waħda ta' Settembru 2003 u l-oħra ta' Awwissu 2004, kollha kontra l-konvenuti li jibqgħu minn issa m'harrkin għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-atturi kkonfermata bil-ġurament ta' Silvia Grech.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut Chairman Gozo Channel Co. Ltd. li eċċepixxa illi:

1. Illi fl-ewwel lok għandha ssir korrezzjoni fl-avviż billi ċ-Chairman tal-Gozo Channel Company Ltd. kellu jitħarrek in rappreżentanza tas-soċjeta' jew ma jissemma xejn billi s-soċjeta' Gozo Channel Company Ltd. għandha persuna guridika indipendenti minn dik ta' Chairman u tista' tidher f'isimha.

2. Fit-tieni lok illi s-soċjeta' Gozo Channel Co. Ltd. mhix il-leġittima kontradittur għat-talbiet attriċi billi x-xogħol lamentat ma sarx minnha jew fuq ordi tagħha u għalhekk għandha tiġi liberata mill-osservanza tal-ġudizzju.

3. Illi fit-tielet lok u bla preġudizzju għas-suespost it-talbiet attriċi għandhom jiġu miċħuda bħala għal kollox infondati fil-fatt u fid-dritt stante illi ma hemm ebda nexus legali bejn l-allegat telf soffert mill-atturi u x-xogħol lamentat.

4. Illi fit-tielet lok bla preġudizzju għas-suespost bl-ebda mod ma jista' jiġi indikat li x-xogħol lamentat mill-atturi huwa *agir abuziv* anzi huwa xogħol li sar skond il-liġi u kif trid il-liġi.

5. Illi fir-raba lok irid jiġi pruvat li kien hemm telf u jew danni sofferti mill-atturi.

6. Salvi eċċezzjonijiet oħra permessi mill-liġi.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-istess konvenut ikkonfermata bil-ġurament ta' Brian Borg.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet ta' l-Awtorita' Marittima ta' Malta li eċċepiet illi:

1. Illi preliminarjament għandha tintalab korrezzoni fl-isem tal-eċċipjenti;
2. Illi d-dekadenza ta' l-azzjoni ai termini tal-artikolu 65 tal-Kap 352 stante li l-atturi kellhom jipproċedu fi żmien tnax-il xahar mill-... ta' Awwissu 2003.
3. Illi l-eċċipjenti Awtorita' Marittima ta' Malta qed teżerċta kemm id-drittijiet u kemm l-obbligi tagħha skond l-artikoli 6 u 7 tal-Kap. 352 tal-Liġijiet ta' Malta u għalhekk ma jistax jingħad li għemilha huwa abbużiv li jrendiha responsabbli għal xi danni u/jew li jeżisti n-ness ġuridiku bejn għemilha u r-responsabilità għad-danni .
4. Illi totalment mingħajr preġudizzju għal fuq eċċepit għandhom jiġu esebiti kemm provi dokumentarji dwar it-titolu tal-atturi u kemm il-kotba tal-Kummerċ ai termini tal-artikolu 23 tal-Kap 13 tal-Liġijiet ta' Malta.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-istess Awtorita' kkonfermata bil-ġurament ta' Joseph Sammut.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tas-Segretarju Permanenti fil-Ministeru għall-Kompetitivita' u Komunikazzjoni li eċċepixxa illi:

1. Illi preliminarjament din il-kawża ġiet diretta kontra entita' żbaljata stante illi l-Ministeru responsabbli mit-Trasport u Komunikazzjoni mhuwiex il-leġittimu kontradittur billi tali Ministeru m'għadux aktar in eżistenza.
2. Subordinatament, illi l-esponent, li taht il-Ministeru tiegħu jaqa' preżentament il-qasam ta' trasport li tirrigwarda din il-kawża, m'huwiex il-leġittimu kontradittur stante illi hija l-Awtorita' Marittima li qed tiegħu ħsieb il-proġett lamentat mill-attriċi.

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri fil-fatt u fid-dritt.

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjeż.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-istess konvenut konfermata minnu.

Rat il-verbal tagħha tas-17 ta' Gunju 2010 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza.

Rat in-noti ta' l-Osservazzjonijiet ta' l-atturi, ta' l-Awtorita' għat-Trasport u tas-Segretarju Permanenti fil-Ministeru għall-Infrastruttura, Trasport u Komunikazzjoni, għa Ministeru għall-Kompetivittita' u Komunikazzjoni.

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża, inklużi l-verbali tax-xhieda prodotti u d-dokumenti esebiti.

Ikkunsidrat:

Illi din hija kawża għad-danni intavolata in segwitu għal xogħlijiet li saru fil-port ta' l-Imgarr, Għawdex, in konnessjoni mal-bini tat-Terminal il-ġdid għall-passiġġieri li jkunu ġejjin jew sejrini minn jew lejn Malta permezz tal-vapuri tal-kumpanija Gozo Channel. L-attriċi kienet għal diversi snin tiġġestixxi ħanut tas-*souvenirs* fl-inħawi, mikri lilha mid-Dipartiment ta' l-Artijiet u minn meta bdew dawn ix-xogħlijiet hija allegatament sofriet diversi danni u telf ta' qliegħ, l-ewwel minħabba t-tħarbit ikkaġunat bl-istess xogħlijiet u mbagħad billi kellha tittrasferixxi n-negozju tagħha għal gabbana proviżorja f'parti oħra tal-port li ma kienitx daqstant tintlahaq mill-passiġġieri.

Kemm iċ-Chairman tal-kumpanija Gozo Channel, kif ukoll is-Segretarju Permanenti fil-Ministeru responsabbli mit-Trasport eċċepew preliminarjament illi huma ma kienux il-legittimi kontraditturi billi ma kellhom xejn x'jaqsmu ma' dawn ix-xogħlijiet. Irriżulta inekwivokament mid-depożizzjoni ta' Joseph Sammut, project manager ma' l-Awtorita' Marittima ta' Malta, illi dawn ix-xogħlijiet kienu qed jiġu intrapriżi mill-Awtorita' Marittima ta' Malta bħala parti mid-doveri tagħha li tipprovdi u tiegħu ħsieb is-servizzi

u l-faċilitajiet fil-portijiet.¹ L-atturi ma ressqu ebda tip ta' prova biex juru kif u sa fejn setghu kienu responsabbli l-kumpanija Gozo Channel jew il-Ministeru għat-Trasport . Għalhekk jirriżulta illi din l-eċċezzjoni preliminari ta' dawn iż-żewġ konvenuti hija ġustifikata, timmerita li tiġi milqugħa u konsegwentement hemm lok li l-istess konvenuti jiġu liberati mill-osservanza tal-ġudizzju.

Fir-rigward imbagħad tal-Awtorita' Marittima ta' Malta, din eċċepiet preliminarjament id-dekadenza ta' l-azzjoni preżenti ai termini ta' l-artikolu 65 tal-Kap. 352. li dakinhar li ġiet intavolata l-kawża kien jirregola l-poteri u r-responsabilitajiet ta' din l-Awtorita'. A tenur ta' dan l-artikolu:

"Minkejja d-dispożizzjonijiet ta' kull ligi oħra, ma tista' tittiehed ebda azzjoni kontra l-Awtorita' jew kuntrattur dwar ir-responsabilitajiet tagħhom taħt dan l-Att, jew għal xi telf jew ħsara li ssir lil xi persuna, bastiment, oġġetti, vetturi jew ħwejjeġ oħra huma x'inhuma abbord bastimenti kemm-il darba -

(a) talba bil-miktub, li tagħti dawk il-partikolaritajiet li jistgħu jkunu b'mod xieraq meħtieġa, ma tingħatax lill-Awtorita' jew lill-kuntrattur, skond il-każ, mhux aktar tard minn sitt xhur mid-data li fiha l-oġġetti kienu aċċettati mill-Awtorita' jew mill-kuntrattur;

(b) l-azzjoni ma titteħidtx fi żmien tnax-il xahar mill-imsemmija data...".

L-atturi fin-nota ta' l-osservazzjonijiet tagħhom jgħidu illi dan l-artikolu m'għadux jeżisti, Imma, wara l-emendi ta' l-Att XV tal-2009 dan l-artikolu ġie rinumerat bħala l-artikolu 29 ta' l-Att dwar il-Portijiet u Bastimenti.

Ai termini ta' l-artikolu 8 ta' l-Att dwar l-Awtorita' għat-Trasport f'Malta Kap. 499 (qabel l-artikoli 6 u 7 ta' l-Att dwar l-Awtorita' Marittima ta' Malta Kap. 352) l-Awtorita'

---

¹ Ara affidavit tiegħu a fol. 100 - 102 tal-process .

għandha s-setgħa u l-funzjoni illi: " (e) tipprovdi, iżżomm, tiżviluppa, ittejjeb u tħaddem portijiet f'Malta u l-faċilitajiet li jmorru magħhom, u li tipprovdi, iżżomm u tħaddem fihom u fil-viċinanzi tagħhom servizzi u faċilitajiet adatti u effiċjenti li minn żmien għal żmien jidhrilha meħtieġa jew vantaġġjużi biex jaħdmu tajjeb, bla perikolu u b'mod effiċjenti, dawk il-portijiet jew hekk kif l-Awtorita' jidhrilha xort'oħra adatt biex tipprovdi fl-interess pubbliku u li tnaddaf u tiżbarazza kull port u l-viċinanzi tiegħu; u... (i) bla ħsara għal dak kollu hawn qabel imsemmi, li tipprovdi jew tiżgura l-provediment ta' dawk is-servizzi u l-faċilitajiet l-oħra li fil-fehma tal-Awtorita' jkunu meħtieġa għat-tħaddim tal-portijiet; ..."

Huwa evidenti għalhekk illi x-xogħlijiet ta' bini ta' faċilitajiet godda fil-port ta' l-Imgarr, li minnhom qed jilmentaw l-atturi bħala kawża għad-danni allegatament ikkawżati lilhom, jaqgħu taħt dawn il-funzjonijiet ta' l-Awtorita' Marittima, illum assunti mill-Awtorita' għat-Trasport. Għalhekk l-atturi sabiex jipproċedu b'talba għal-likwidazzjoni u ħlas tad-danni kkaġunati minn xi haġa li għamlet l-Awtorita' Marittima in esekuzzjoni tal-funzjonijiet tagħha, kellhom isegwu l-proċeduri stabiliti bil-liġi li dik il-ħabta kienet tirregola din l-Awtorita'. Kif rajna, l-artikolu 65 tal-kap. 352 kien jipprovdi illi kwalunkwe talba għad-danni kellha ssir permezz ta' ittra mibgħuta lill-istess Awtorita' u mbagħad l-azzjoni relattiva kellha ssir fi żmien sena minn dik l-ittra. Fil-każ in eżami, jirriżulta illi l-atturi kienu kitbu lill-Awtorita' dwar l-ilmenti tagħhom fil-bidu tas-sena 2003,² imma ma ngħatatx data preċiża. Madankollu anke jekk tittieħed l-iżjed data favorevoli għall-atturi, u cioè' dik meta saret l-ewwel ittra uffiċċjali, skond ma gie dikjarat fiċ-ċitazzjoni, f'Awwisu 2003, l-azzjoni relattiva kellha ssir sa mhux aktar tard mill-aħħar ta' Awwissu 2004, mentri l-kawża odjerna ġiet intavolata biss fit-30 ta' Settembru 2004, u għalhekk iżjed minn sena wara. Billi l-perijodu stipulat minn din il-liġi huwa wieħed ta' dekadenza, l-ittra uffiċċjali l-oħra ta' Awwissu 2004, imsemmija wkoll fiċ-ċitazzjoni ma seta' kellha ebda effett biex tinterrompi dan il-perijodu. Billi

---

² ara para. 5 ta' l-affidavit ta' Joseph Sammut a fol.101 tal-process .

Kopja Informali ta' Sentenza

wkoll dan l-artikolu tal-liġi kien jagħmilha ċara illi l-provvedimenti ta' dan l-artikolu kellhom japplikaw, "**minkejja d-dispożizzjonijiet ta' kull liġi oħra**", u kif sewwa qalet l-Awtorita' għat-Trasport fin-nota ta' Sottomissjonijiet tagħha, *lex speċjali derogat ġenerali* il-preskrizzjonijiet partikolari dwar kawżi għad-danni, indikati fin-nota ta' l-Osservazzjonijiet ta' l-atturi, ma japplikawx għall-każ in eżami.

Għal dawn il-motivi tiddeċidi l-kawża billi, filwaqt illi tilqa' l-eċċezzjonijiet taċ-Chairman Gozo Channel Company Limited u s-Segretarju Permanenti fil-Ministeru għall-Kompetittività u Komunikazzjoni li huma mhumiex il-leġittimi kontraditturi u għalhekk tilliberahom mill-osservanza tal-ġudizzju, tilqa' wkoll l-eċċezzjoni ta' l-Awtorita' Marittima ta' Malta dwar id-dekadenza ta' l-azzjoni ai termini ta' l-artiklu 65 tal-Kap. 352, illum l-artikolu 29 ta' Att dwar il-Portijiet u Bastimenti, u konsegwentement tiċċad it-talbiet attriċi.

Bl-ispejjeż kontra l-atturi.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----